

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ
НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 650-01.343/17.10. 2006 г.

На основание чл. 8, ал. 1 , точка 1 и чл. 64, ал. 1 и ал. 2 от
Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ :

Разпределям законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България, N 654-01-129, внесен от МИХАИЛ РАЙКОВ МИКОВ и група народни представители на 22.9.2006 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Временната комисия за обсъждане на проекта и предложения за промени в Конституцията на Република България.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

Георги Пирински

40-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
654-01-199
22 09 1996

1142
Сиу

до

Г-Н ГЕОРГИ ПИРИНСКИ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

НА 40-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Уважаеми господин Пирински,

На основание чл. 154, ал. 1 от Конституцията на Република България внасяме проект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България с мотиви към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и приемане съгласно установения ред.

НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ - ВНОСИТЕЛИ:

Михаил Михов

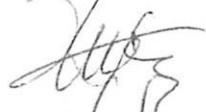
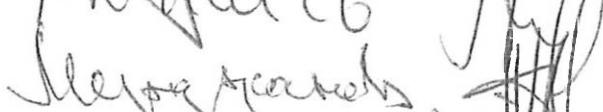
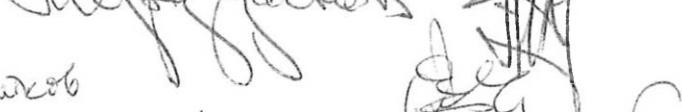
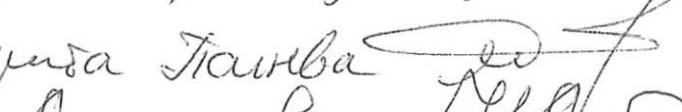
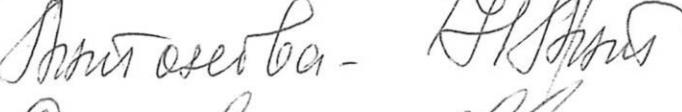
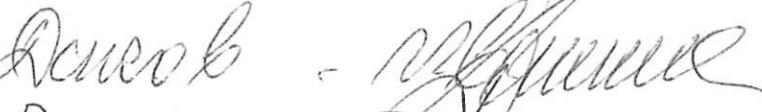
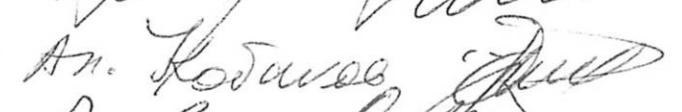
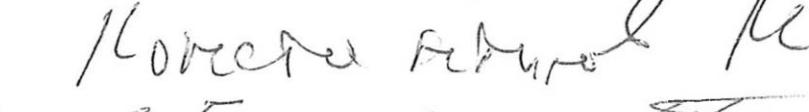
М.М.

Анелия Минкова

А.Минкова

Юрий Месеташ

Ю.Месеташ

Мария Бондарчук -
Дениса Янинек
Георгий Ториков
Татьяна Томол
Анна Чадовская
Наталия Аникеев
Ирина Мирзаян
Наталья Смирнова
Борис Рашет
Юрий Кузнецов
Юлия Никонова
Мария Манолова
Маргарита Гаврилова
Юрий Шестаков
Юрий Ремеслов
Валерий Питюков
Юрий Голубев
Павел Рожев
Петр Ищенко
Константин Антонов
Олег Ермаков
Евгений Кондратенко
Анатолий Добрунин

Здравко Здравков ~~Здравко~~
Ива Станкова ~~Ива~~

Бисанч Димитров - ~~Бисанч~~

Дамян Гош Петров - ~~Дамян~~

Борис Тихомиров - ~~Борис~~

Стоян Петров - ~~Стоян~~

Анелин Бинев - ~~Анелин~~

Кирил Петров ~~Кирил~~

Петко Пенев ~~Петко~~
Убо Бинев ~~Убо~~

Христо Георгиев ~~Христо~~

Симеон Георгиев ~~Симеон~~

Филипче Йорданов ~~Филипче~~

Сильвия Александрова ~~Сильвия~~

Бенчо Радев ~~Бенчо~~

Людмил Стоянов ~~Людмил~~

Ангелдор Стоянов Арабаджинов - ~~Ангелдор~~

Дордо Стефанов Мороз - ~~Дордо~~

Надяка Балева Дикова ~~Надяка~~

Людмила Христова Бугарев ~~Людмила~~

Здравко Тодоров ~~Здравко~~

Радослава Георгиева ~~Радослава~~

Радослава Петрова ~~Радослава~~

Week

Coldico

Ferro

Gru

Napys

Kupin

Tevry

Ramer

Baces

Shaks

Dorpu

Pebry

Sugan

Zhans

Aleksandr

Marko

Ryzen

Perip

Georgiev

Svetlana

Igor

Georgiev

Svetlana

Igor

Georgiev

Svetlana

Igor

Georgiev

Перев. Назар

Инна Моник

Аманат Аманат

Коджол Абасов

Шахова Татьяна

Николай Курин

Мооров Борис

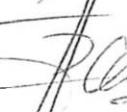
Слабов Григорий

Моджеб Камаль

Бозков Станислав

Бозков Станислав

Касимов Касимов

- Натус Ауреалис-Конько
Костя Дмитриев Конев
Валентин Миронов
Ростислав Клернов
Борислав Владимиров
Антон Торкадицо
Тогор Кошурин
Уильямс Дениса
Омариа Томас
Ларс Бюль
Нема Роберт
Гюнтер Греф
Борислав Павлов
Маргарита Конева
Деница Дмитрова
Владислав Прокопов
Христия Христова
Николай Симаров
Енчо Манев
и Р. Плазер У. Бони

Людмила Ильинична
Людмила Георгиевна

ОГУНЬ Егорьев Григорьевич

Борис Ильин Борис

Мария Геннадьевна

Юрий Юрий

Андрей Михаилович

Дмитрий Константинович

Софья Николаевна

София Николаевна

София Николаевна

Татьяна Капкарова

Евгений Валентин

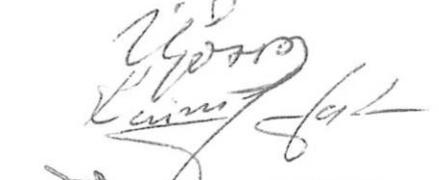
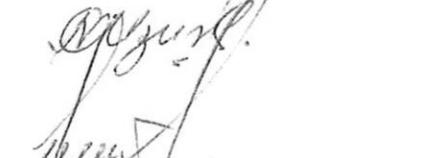
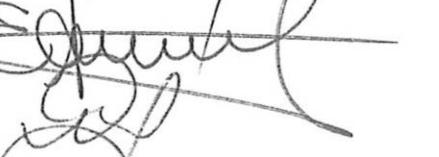
Мария Валерьевна

Илья Евгеньевич

Денис Арсентьев

Василий Иванов

Марина Константина

Рамазан Аманов	
Жиенгіп Еркебер	
Дордсан Чокиев	
Хасан Зап	
Негжини Аза	
Михаил Мемин	
Хасан Ахметов	
Римз Хюсеметова -	
Ханен Касмагимов -	
Детин Казак -	
Фикрет Алтынов -	
Христо Бончев -	
Чеснин Нурит	
Мемин Султанов	
Ремзи Осман	
Жасан Абдемин	
Арағай Айнур	
Ерлан Ахметов	
Ахметов Юсен	
Сарын Улус	
Нұрлан Тасин	
Мүшкәр Елдабек	
Жанар Манитын	

Димитър Николаев Атанас
Eremi Kalinov
Радослав Чивковски Ради
Анна Петрова
Илиса Иванова
Георги Асенов Гео
Елена Кирчанова Ела
Георги Пиритано Гео

Ердигүн Хагийн ~~Эл~~
Фидел Бек ~~Г~~
Родион Владими́рович
Алисман Чистов ~~Ген~~
Энко Янков ~~Генрих~~
Джаси Хадиб ~~Джордж~~
Крестоцам Валентин ~~Роман~~

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА КОНСТИТУЦИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

§ 1. В чл. 9 се създава ал. 2 със следното съдържание:

"(2) Дейността на въоръжените сили и редът за изпълнение на военната служба се уреждат със закон."

§ 2. В чл. 59 ал. 2 се отменя.

§ 3. В чл. 62 се създава нова алинея със следното съдържание:

"(2) Народното събрание има самостоятелен бюджет."

§ 4. В чл. 81, ал. 1, придобива следната редакция:

"Чл. 81. (1) Народното събрание открива заседанията си и приема своите актове, когато присъстват повече от половината народни представители."

§ 5. В чл. 84 се правят следните промени:

1. Т. 3 придобива следната редакция:

"3. установява данъците и определя размера на републиканските данъци".

2. Т. 16 придобива следната редакция:

„16. изслушва и приема годишни доклади на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и на главния прокурор, внесени от

Висшия съдебен съвет за прилагането на закона и за дейността на съдилищата, прокуратурата и разследващите органи."

3. Създава се нова т. 17 със следното съдържание:

"17. изслушва и приема годишните доклади за дейността на държавните органи, съставът на които изцяло или частично се избира от Народното събрание по ред, определен в закон."

§ 6. В чл. 130 се създават нови ал. 6, 7 и 8 със следното съдържание:

"(6) Висшият съдебен съвет взема решения относно:

1. назначаването, повишаването, понижаването, преместването, освобождаването от длъжност и дисциплинарната отговорност на съдиите, прокурорите и следователите;

2. организацията на квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите;

3. проекта за бюджет на съдебната власт;

4. съдържанието на годишните доклади по чл. 84, т. 16;

(7) Висшият съдебен съвет изслушва и приема годишните доклади на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и на главния прокурор за прилагането на закона и дейността на съдилищата, прокуратурата и разследващите органи и ги внася в Народното събрание.

(8) Мандатът на член на Висшия съдебен съвет се прекратява при:

1. подаване на оставка;

2. влизане в сила на присъда, с която е наложено наказание лишаване от свобода за умишлено престъпление;

3. трайна фактическа невъзможност да изпълнява задълженията си за повече от една година;

4. дисциплинарно освобождаване като съдия, прокурор или следовател.

На негово място от съответната квота се избира нов член на Висшия съдебен съвет, който довършва мандата."

§ 7. В чл. 130а т. 5 се отменя.

§ 8. В чл. 132 ал. 2, 3 и 4 се отменят.

§ 9. Създава се нов чл. 132а със следното съдържание:

“Чл. 132а. (1) Към Висшия съдебен съвет се създава Инспекторат, който се състои от главен инспектор и десет членове, отговарящи на условия, определени в закон.

(2) Главният инспектор се избира от Народното събрание с мнозинство от 2/3 от народните представители за срок от пет години.

(3) Членовете на Инспектората се избират от Народното събрание с четиригодишен мандат по реда на ал. 2. Половината от състава на членовете на Инспектората се обновява на две години. Членовете на Инспектората и главният инспектор могат да бъдат избирани повторно, но не за два последователни мандата.

(4) Инспекторатът има самостоятелен бюджет в рамките на бюджета на Висшия съдебен съвет.

(5) Инспекторатът извършва проверки на дейността на всички органи на съдебната власт, без да засяга съдържанието на правораздавателната дейност. При осъществяване на своите функции членовете на Инспектората са независими и се подчиняват само на Конституцията и закона.

(6) Инспекторатът действа служебно, както и по инициатива на граждани, организации на граждани, юридически лица или държавни органи. Съдии, прокурорите и следователите също могат да се обръщат към Инспектората.

(7) Инспекторатът отправя сигнали, предложения и доклади до други държавни органи, както и до компетентните органи на съдебната власт. Инспекторатът е длъжен да предоставя публично информация за дейността си.

(8) Инспекторатът представя годишен доклад за резултатите от своята дейност пред Висшия съдебен съвет.

(9) Главният инспектор и членовете на Инспектората не могат да бъдат членове на Висшия съдебен съвет. Останалите условия за заемане на длъжността и за освобождаване от длъжност се определят със закон."

§ 10. В чл. 141 се правят следните промени:

1. Създава се нов текст на ал. 3 със следното съдържание:

"(3) Общинският съвет определя размера на местните данъци при условия, ред и в граници, установени със закон."

2. Създава се нова ал. 4 със следното съдържание:

"(4) Общинският съвет определя вида и размера на местните такси от видовете такси, определени от Народното събрание, при условия, ред и в граници, установени със закон."

3. Досегашна ал. 3 става ал. 5.

§ 11. "Преходни и заключителни разпоредби:

§ 1. Народното събрание в срок от шест месеца от влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Република България приема законите, които се отнасят до прилагането на тези изменения и допълнения."

Мария Бондаренко ~~М.Б.~~
Дорога Данилевъ ~~Д.Д.~~
Георгий Топчев ~~Г.Т.~~
Тома Гашев ~~Т.Г.~~
Анна Чайко ~~А.Ч.~~
Иван Кобяковъ Гуревичъ ~~И.К.Г.~~
Нина Алиса ~~Н.А.~~
Анастасия Мережкова ~~А.М.~~
Юрий Тимофеев ~~Ю.Т.~~
Борис Рыбаков ~~Б.Р.~~
Модест Лысенко ~~М.Л.~~
Юрий Голубевъ ~~Ю.Г.~~
Мария Матвеевъ ~~М.М.~~
Маргарита Гаврилова ~~М.Г.~~
Надя Притулина ~~Н.П.~~
Михаил Давидовъ ~~М.Д.~~
Василий Антоновъ ~~В.А.~~
Мария Сидорова ~~М.С.~~
Планета Ракета ~~П.Р.~~
Петр Евгеньевъ ~~П.Е.~~
Константинъ А. Колесовъ ~~К.А.К.~~
Олегъ Ю. Романовъ ~~О.Ю.Р.~~
Елена Колесникова ~~Е.К.~~

Знаки засчет -
Ива Станкович -

Анна Гавриловна -

Документ № 106 -

Борис Николаев -

Любов Тихонов -

Светлана Борисова -

Михаил Михайлович

Наталья Тимофеевна

Любовь Абакумов

София Тимофеевна

Валентина Тимофеевна

Сергей Алексеевич

Александр Романов

Анатолий Евгеньевич

Анна Викторовна Продольная

София Григорьевна Коновалова

Надежда Васильевна Григорьева

Надежда Хричев Борисовна

Зоя Аркадьевна Тимофеевна

Валентин Анатолий Чубаров

Павел Константинович Морозов

Иван Петрович Красов - Л
Ольга Евгеньевна Красова Ольга
Генна Николаевна Красова
Галина Петровна Красова Галина

Мария Ивановна Красова Мария

Киприан Федорович Красов Киприан
Татьяна Георгиевна Красова Татьяна
Геннадий Степанович Красов Геннадий

Василий Михайлович Красов Василий

Иван Борисович Красов Иван

Софья Георгиевна Красова Софья
Георгий Георгиевич Красов Георгий

Андрей Георгиевич Красов Андрей

Евгений Георгиевич Красов Евгений

Александр Димитров Гагин Александр

Денис Александрович Гагин Денис

Марина Григорьевна Гагина Марина

Руслан Иванович Гагин Руслан

Петр Георгиевич Гайдук Петр

Лариса Даниэль Гайдук Лариса

Людмила Георгиевна Гайдук Людмила

Петр Георгиевич Гайдук Петр

Мария Анна Борисова *Alj*
Вера Дмитриевна Коголева *Kogol*
Борисин Михаил *Borisin*
Баев Геннадий *Baev*
Борислав Владимиров *Borislav*
Анна Торкельссон *Anna*
Татьяна Костина *Tatjana*
Шелгопала Оксана *Shelgopala*
Ольга Воробьёва *Olya*
Людмила Дубровская *Ljudmila*
Наталья Романова *Natalya*
Ирина Григорьевна *Irina*
Софья Садовская *Sofya*
Маргарита Конева *Margarita*
Дениса Дмитриева *Denisa*
Валентина Преголова *Valevina*
Христина Христова *Christina*
Николай Смирнов *Nikolay*
Елена Манько *Elena*
— р. Иванов 21 июня *21.06.2013*

Людмила Ильинична Смирнова
Георгий Григорьевич Смирнов

Ольга Евгеньевна Герштейн

Борис Николаевич Григорьев

Ирина Геннадьевна Григорьева

Юрий Донец

Ольга Ивановна Григорьева

Дмитрий Григорьев

София Киреева

София Насонова

Глеб Григорьев

Татьяна Константина

Борислав Бенков

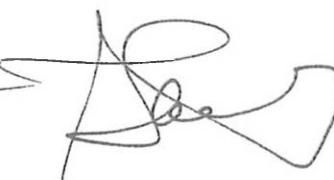
Мария Бенковская

Мария Бенков

Людмила Аксенова

Людмила Аксенова - Титова

Марина Константина

Рауфет Жудасов

Жарык Абдегер

Корган Чокиев

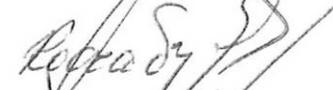
Закир Закир

Негжан Асан

Мухамед Мекин

Хасан Абдиев

Ринат Рустемов -

Карен Коссагинов -

Серик Казак -

Фикрет Шабданов -

Христио Тимурев -

Алесандра Сынгыт -

Мемин Гондеревов -

Ремзи Осман -

Надир Акенса -

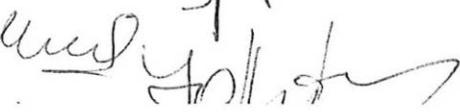
Андрей Арутюн -

Ерлан Ахметов -

Ахмет Юсуп -

Дарине Муса

Данияр Таскин

Магомед Гаджиев

Димитр Николов Енчев Христо
Стоян Габровски Емануил
Радослав Ческовски Радослав
Мария Попова Мария
Людмила Иванова Йончева
Георги Атанасов Георги
Десислав Кирчевски Десислав
Георги Поповски Георги
Кристиан Боневски Кристиан

Ердунг Наринев Effy
Фуджин Белл
Росен Внагичайт: The
Амносалий Чинчес Белл
Янко Янков Йован
Хасан Хасан Ресеп

МОТИВИ

КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОНСТИТУЦИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На прага на членството на страната в Европейския съюз е уместно да се обсъди готовността на институциите да функционират в условията на принадлежност към ценностното пространство на демокрация, зачитане правата на човека и върховенство на закона. Това предизвикателство потавя въпроса за конституционната уредба на функционирането и правомощията на някои органи, включително на такива на местното самоуправление, още повече че в течение на 15-годишния период на приложение на Конституцията на Република България от 1991 г. е натрупан достатъчен опит, който позволява да се търсят и намерят нови конституционни разрешения. Съществено са променени и обществено-политическите условия - във вътрешен и международен план, които обуславят функционирането на някои конституционни начала.

През последните години с основание в центъра на обществените очаквания и внимание у нас е състоянието на съдебната система: като способност и ефективност да осъществява същинската си функция на защита на основните права и свободи на гражданите и юридическите лица, като фактор в борбата с престъпността, и особено организираната престъпност и корупцията, като основа на правовата държава.

Това са аспектите, в които съдебната власт е преценявана и в процеса на присъединяването на страната ни към Европейския съюз. При това нейното състояние е считано от значение не само при удовлетворяването на изискванията по преговорната глава 24 "Правосъдие и вътрешен ред", но и на равнището на политическите критерии за членство в Европейския съюз.

В стремежа да се отговори на обществените очаквания и на очакванията на партньорите ни от ЕС бе неизбежно да се потърсят корекции и на кон-

конституционно равнище на уредбата на съдебната власт, запазващи силна институционална независимост и съществени гаранции за персонална независимост чрез съдържанието на статута на магистратите.

Разбирамото съображение – да се засили отчетността, за да се придае повече легитимност и на независимостта – не бе посрещнато по еднакъв начин от различни среди, до които промените се отнасят или които участват в тяхното обсъждане и преценка. Това налага постигане на такова съотношение между принципите на независимостта и отчетността, при което независимостта няма да бъде схващана от обществото като заплаха (поради липсата на отчетност), от една страна, а механизмите за отчетност няма да засегнат сърцевината на правораздавателната дейност(която всъщност брана независимостта) – от друга страна.

По тези съображения се предлагат нови изменения и допълнения на Конституцията в главата за съдебната власт. Наред с това, отчитайки посочените развития и реалности, проектът съдържа нови моменти относно функционирането на Народното събрание като основен орган на власт, както и относно разширяване на възможностите за финансовата децентрализация.

Следвайки поредността на разпоредбите в проекта, новите моменти се изразяват в следното:

1. Отпадането на наборната военна служба и професионализацията на армията налагат да се промени контекстът, в който на конституционно равнище се уреждат дейността на въоръжените сили и изпълнението на военна служба. Ето защо в § 1 от законопроекта се предлага създаването на нова ал. 2 в чл. 9, където се предвиждат законово уреждане на дейността на въоръжените сили и редът за изпълнението на военната служба. Паралелно с това в § 2 се предвижда отмяната на сега съществуващата разпоредба на чл. 59, ал. 2, за да може да се запази самостоятелното значение на задължението по чл. 59, ал. 1, без неговото изпълнение непременно да се свързва със задължителна наборна военна служба.

2. Част от включените в законопроекта разпоредби пряко се отнасят до Народното събрание като законодателен орган и орган, който упражнява парламентарен контрол.

Функционирането на Народното събрание поставя въпроси относно ефективността и легитимността на дейността на законодателния орган и относно обхвата и съдържанието на парламентарния контрол. Част от тези въпроси, особено с оглед упражняването на контрол върху дейността на правителството, свързана с членството на страната в ЕС, намери разрешение на конституционно равнище през 2005 г. Продължава да съществува конституционна празнота относно отношенията на парламента като основен орган на власт с редица независими органи, които се избират изцяло или частично от него. Новата т. 17 в чл. 84 от законопроекта (§ 5, т. 3) има за цел запълването на тази празнота. Чрез предвиденото изслушване и приемане на годишни доклади за дейността на тези органи се цели създаването на конституционно основание за механизъм, чрез който тяхната дейност става предмет на обсъждане в представителния орган, а по този начин - и предмет на публична оценка. Така се осигурява най-висока отчетност и информированост на обществото, без да се засяга независимостта на регулаторите.

Сред промените, отнасящи се до функционирането на Народното събрание, е важно и предлаганото изменение на чл. 81, ал. 1 (§4 от законопроекта). С него се премахва изискването за кворум ("повече от половината народни представители") през цялото времетраене на парламентарните заседания. От гледна точка на същността на законодателния процес и спецификата на отделни законопроекти постигането на повече ефективност и на по-високо качество на продукта на законодателната дейност изискват акцентът в този процес да бъде поставен във фазата на работа върху законопроектите в постоянните парламентарни комисии. Съдържателността на дискусията от пленарния състав също зависи от нейната подготовка, а не от едно или друго равнище на кворума. При това изискването за "постоянен кворум" на практика затруднява дейността на парламента и води до изопачени обществени представи за същността на парламентарната дейност и за нейната

легитимност. Достатъчно е това изискване да се прилага при откриването на заседанията на Народното събрание и, естествено, при приемането на неговите актове, т.е. при гласуванията.

3. По отношение на съдебната власт законопроектът включва три нови положения.

3.1. Първото от тях се отнася до чл. 84, т. 16 от Конституцията – разпоредба, която бе създадена при последните конституционни промени и чрез която се въведе легитимна форма за постигане на публичност, прозрачност и отчетност на съдебната власт чрез обсъждането от страна на Народното събрание на годишни доклади за прилагането на закона и за дейността на съдилищата, прокуратурата и разследващите органи.

Сега предлаганото изменение (§ 5, т. 3) се отнася до представянето на годишните доклади, като отпада задължението на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд лично да докладват пред Народното събрание. Независимо че при въвеждането на това изискване се отчиташе особеното положение на тримата висши магистрати - от гледна точка на процедурата за тяхното избиране и освобождаване и на качеството им на членове на Висшия съдебен съвет по право (съответно чл. 129, ал. 1, и чл. 130, ал. 1, изр. 2 от Конституцията) - предлаганата сега допълнителна конституционна уредба на самия Висш съдебен съвет (§ 6) предполага внасяне на докладите в Народното събрание от Висшия съдебен съвет, след като Висшият съдебен съвет е изслушал докладите на председателите на двете върховни съдилища и на главния прокурор. По този начин се откряват мястото и ролята на съвета като орган, който представлява съдебната власт пред законодателната, и в същото време се ангажира и отговорността на Висшия съдебен съвет.

3.2. Тази му функция се наслагва към и е естествено продължение на ролята на Висшия съдебен съвет на орган, който взима основните решения по управлението на съдебната власт. За разлика от досегашната уредба, която установява само състава, начина на избиране на членовете му и продължителността на техния мандат и е съвсем оскъдна по отношение на

правомощията му, сега се предлага нова уредба, чиято цел е, на първо място, да подчертава, че именно Висшият съдебен съвет, е органът, който взима решенията, който управлява. От друга страна, идеята на новото предложение е да се обхванат основните области, които са предмет и се покриват от правомощията на Висшия съдебен съвет. Това се постига чрез предлаганите нови ал. 6 и 7 на чл. 130 (§ 6 от законопроекта). В светлината на тази уредба ролята на министъра на правосъдието се свързва с изпълнението на функции по реализацията на сътрудничество и взаимодействие. Това произтича от разпоредбата на чл. 130, ал. 5, според която заседанията на Висшия съдебен съвет се председателстват от министъра на правосъдието, като той не участва в гласуването. Чрез подчертаването и открояването на функцията по вземане на решенията и посочването на Висшия съдебен съвет като неин носител въпросната идея се изразява и експlicitно, така че да не съществуват основания за съмнения и двусмислие. Така по-добре на конституционно равнище се отразяват мястото и предназначението на органа. Неговите правомощия са производни от функциите му и представляват течен конкретен израз. В този смисъл разгръщане на правомощията на законово ниво не представлява промяна на функциите. С този подход се постига баланс между опасенията за промяна на ролята на Висшия съдебен съвет на законово ниво и практическата невъзможност всичките правомощия при осъществяване на неговите функции да бъдат изчерпателно отразени в конституционния текст.

В предложението се търси и завършеност на статута на членовете на Висшия съдебен съвет като в новата ал. 8 се посочват основанията за прекратяване на техния мандат. Най-важна в това отношение е недопустимостта да бъде запазено качеството на член на Висшия съдебен съвет след като по дисциплинарен ред е изгубено качеството на магистрат (т. 4). Търси се механизъм за преодоляване на конституционна празнота - досега се допускаше хипотеза, при която дори осъден член на Висшия съдебен съвет не бе задължен да освободи мястото си в съвета. С предлаганото изменение на чл. 132 се премахва наказателната неприкосновеност на магист-

ратите. Когато по отношение на тях се провежда разследване, те трябва да бъдат поставени при равни условия с всички български граждани, тъй като наказателният процес дава достатъчно гаранции за защита на правата съгласно стандартите на Европейската конвенция за защита правата на човека. Запазва се наказателната неотговорност, обезпечаваща независимостта и свободата на магистратите при формиране на вътрешното убеждение и вземане на решение.

3.3. Съществено нов момент в законопроекта представлява предлаганата конституционна уредба на една нова структура към Висшия съдебен съвет, която да наблюдава дейността на всички органи на съдебната власт, разбира се, без да засяга същността на правораздавателната им дейност (§ 9, с който се създава нов чл.132а). Използвано е традиционното у нас понятие "инспекторат" и се запазва съществуващата институционална структура на съдебната власт, като целта е това звено да получи висока степен на независимост - както от законодателната и изпълнителната власт, така и от други, включително неинституционални, фактори. В този смисъл прикрепването му към Висшия съдебен съвет не означава, че Инспекторатът е предназначен да бъде елемент от структурата на Висшия съдебен съвет, освен това няма да разполага с властнически правомощия. Определянето на Инспектората „към“ Висшия съдебен съвет е обосновано, тъй като неговата дейност е относима към дейността на Висшия съдебен съвет по 130, ал. 6, т. 1 КРБ. Инспекторатът на практика подпомага осъществяването на тази дейност от Висшия съдебен съвет, като отговаря за набавянето на съществена информация по осъществяването на неговите дисциплинарни, организационни и кадрови правомощия. Той се явява безпристрастен "поглед" на Висшия съдебен съвет. Чрез докладите, които внася в съвета, той създава обективна основа за изпълнението на функциите му.

Подчертаването на независимостта се проявява и постига най-напред в начина на избирането на главния инспектор и на членовете на Инспектората, в изискванията за избираемост и несъвместимост. Изборът на членовете на Инспектората от Народното събрание въвежда баланс и взаимодействие

между законодателна и съдебна власт с цел постигане на по-голяма отчетност пред обществото. От друга страна, от съществено значение е съдържанието на правомощията на Инспектората, който освен редовните си проверки може да действа по инициатива на граждани, юридически лица и държавни органи. Наред с публичността на информацията за работата и констатациите на Инспектората това е важна гаранция за обективността, прозрачността и отчетността по отношение на дейността на органите на съдебната власт, постигането на които е цел на предложението относно този орган. Чрез сигналите, предложениета и докладите, които той може да отправя, обществеността получава допълнителна гаранция за защита на правата и законните интереси на гражданите, а съдебната система и другите държавни органи - механизъм за отчетност и контрол.

4. С цел да се постигне реална финансова децентрализация, да се осъществи съответствие между функциите и отговорностите на общините, от една страна, и финансовите възможности за тяхното реализиране - от друга, както и да се създадат възможности общините да участват пълноценно в усвояването на структурните и кохезионния фондове след присъединяването на страната към ЕС, проектът предвижда изменения относно уредбата на установяване на данъците и таксите и определянето на техния размер.

Въвежда се, на първо място, разграничение при определянето размера на републиканските и местните данъци. Установяването на всички данъци се запазва като правомощие единствено на Народното събрание, което ще продължи да определя размера на републиканските данъци - § 5, т. 1 от законо-проекта, с която се изменя чл. 84, т. 3 от Конституцията.

От друга страна, на общинските съвети се възлага компетентността да определят размера на местните данъци при условия, ред и в граници, определени със закон - § 10, т. 1, с който се създава нов текст на ал. 3 на чл. 141 от Конституцията.

Също общинските съвети се оправомощават да установяват местните такси и да определят техния размер - § 10, т. 2, с който се създава нова ал. 4 в чл. 141. Разбира се, това правомощие въвежда задължение в закон Народ-

ното събрание да уреди видовете такси, а общинските съвети да могат да определят кои от тях да се прилагат в съответната община.

Предвидените законови рамки на финансовата децентрализация осигуряват плавен преход и управляемост на процеса.

Следва да се държи сметка за факта, че процес, при който основните елементи на данъците и таксите не са поставени в определени рамки, са в състояние да предизвикат несигурност както сред инвеститорите, така и у всеки гражданин.

Предлаганите изменения са подходящи по време и са свързани с процеса на пълноправно членство, както и с оглед подготовката на необходими промени в редица закони, свързани с реализация на новите конституционни разпоредби. Разбира се, необходимо е време и за организационно, и за финансово осигуряване.

Всички предложени изменения и допълнения несъмнено са в учредителната власт на 40-то Народно събрание.

Михаил Милков

Анелия Милкова

Любен Масан

Сашо

Боян

Димитър